

د (ب) برخه: په زراعتي ميخانيکونو کې خوندي
ټوب او ساتنه

Safety in Agricultural Mechanics

لومړي لوست: په کره نيزه او زراعتي ميخانيکونو
کې د خطرونو په گوته کول او تشخيص

اصطلاحات

- **Combustible metals** د سوخيدني وړ فلزات يا مواد
- **Fire triangle** د اور مثلث
- **Flammable liquids** شغله اخستوني مایع
- **Fuel** د سونگ مواد يا توکي
- **Heat** حرارت، تودوخه
- **Ordinary combustible** په منخني (معمولي) توگه د سوخيدو وړ توکي
- **Oxygen** اوکسيجن₂

دري عناصره چي د سوخيدني د
اوبنتون لپاره اړين دي هغه كوم دي؟

- د سونگ توكي
- حرارت يا تودوخه
- اكسيجن

د اور مثلث

هر کله چې یو له دغو دريو عناصرو څخه موجود نه وي، نو اور نه بللوي. که چيري یو له دغو عناصرو څخه له مينځه یووړل شي، نور اور مړ کېږي.

د سونگ مواد يا توکي

- د سونگ مواد عبارت له هغو توکيو څخه دي چي د احتراق يا سوځيدني وړتيا ولري.
- د سونگ هغه مواد چي عموميت لري عبارت له پټرولو، ډيزلو، لږگيو، کاغذونو او پروپان (C_3H_8) څخه دي.
- ډيري مواد هغه وخت سوځي چي د اکسيجن په موجوديت کي په کافي اندازه حرارت او تودوخه ورکول شي.

حرارت يا تودوخه

- حرارت د انرژي ډول ته اشاره کوي چې د تودوخي (**Temperature**) د لوړیدو لامل ګرځي.
- که چیري د یوي کوټي د تودوخي درجه له ۱۰ درجو څخه ۲۰ درجو ته بدلون ومومي، ددي معني دا ده چې مونږ له حرارت څخه استفاده کړی ده.

اکسیجن

- اکسیجن له هغه ګاز څخه عبارت ده چي په اتموسفیر کي موجود دي.
- اکسیجن د سونګ مواد ندي، د سونګ موادو د سوځیدو لپاره باید موجود وي.
- اکسیجن تقریباً تل موجود وي مګر د هوا په وسیله د نه نفوذ په شرایطو کي.
- دغه واقعیت باید د اور په کنټرول او خوندي توب کي په نظر کي ونیول شي.

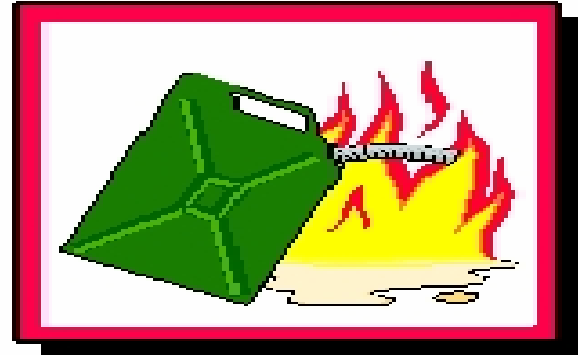
په زراعتي ميخانيكونو کي څرنگه کولاي شو د اور مخنيوي وکړو؟

- په زراعتي ميخانيكونو کي له اور څخه مخنيوي پدي معني چي له وسايلو څخه بايد په خوندي او محفوظه توگه کار واخستل شي او د کار د ځاي منظمه اداره بايد وشي.
- د توکيو په بڼه طريقه زيرمه داور د خطر احتمال کموي، د توکيو بڼه مديريت، مواد پداسي توگه چمتو کوي چي د اړتيا په وخت کي په آساني سره ورته لاس رسي کيداي شي.
- د کار پاک ځاي هم د اور داحتمال چانس کموي.

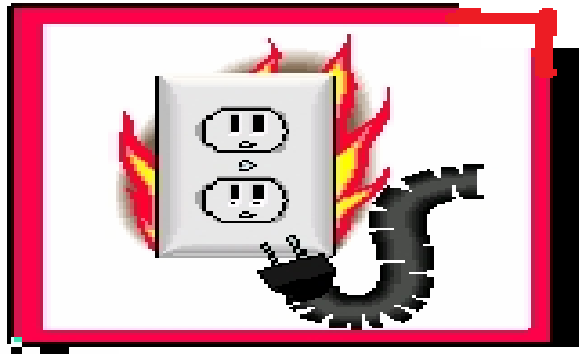
په زراعتي ميخانيكونو کي څرنگه کولاي شو د اور مخنيوي وکړو؟

- د سونگ مواد او توکي په خوندي لوبنو کي زيرمه کړي.
- د سونگ مواد له هغو توکيو څخه چي په آساني سره لگيري لري وساتي.
- مواد او توکي په داسي ځاي کي وساتي چي د تودوخي په اثر د شيانو د احتراق احتمال کم وي او هغه ځاي په نسبي توگه سوړ وي.
- کله چي له اور څخه گټه اخلي نو په خوندي ځاي کي يي ولگوي.
- کولاي شي اور، په لري کولو يو له دريو عناصرو څخه مړ کړي.

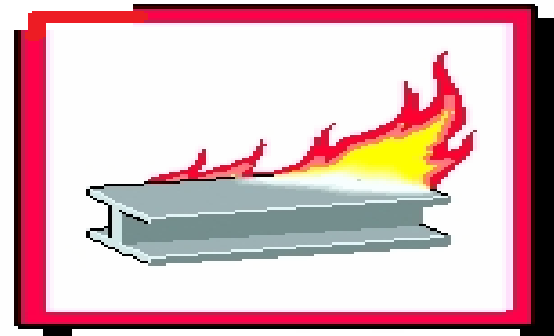
د اور څلور ټولګي

د سوختی وړ عادي مواد

پرېپتنایي وسایل

د سوختی وړ فلز

د اور بیلابیل ټولګي او د اور وژونکو (extinguishers) بیلابیل ډولونه

- د (A) ټولګی – په منځني توګه (عادي) د سوځیدو وړ ټوګي.
- د سوځیدنی وړ عادي ټوګي عبارت دی له:
 - لړګیو، کاغذونه، د نباتاتو پاتیشونی.
 - د (A) ټولګی سوځیدونکی مواد د برق په موجودیت کی هېڅ ډول مواد یا مایع ځان سره نلری.

د اور بیلابیل ټولگی او د اور وژونکو (extinguishers) بیلابیل ډولونه

• د (B) ټولگی - سوخیدنی یا احتراق وړ مایع.

– د سوخیدنی وړ (**Flammable Liquids**) مواد عبارت دی له:
د سونگ توکی، گریس، رنگ او نور مایعات البته تر هغه
وخته پوری چی د برق په وړاندی قرار ونلری.

د اور بیلابیل ټولگی او د اور وژونکو (extinguishers) بیلابیل ډولونه

- د (C) ټولگی — بریښنايي سامان آلت (Electrical Equipment).
- د C ټولگی اور د بریښنا موجودیت څخه عبارت دی.

د اور بیلابیل ټولگی او د اور وژونکو (extinguishers) بیلابیل ټولونه

- د (D) ټولگی - د سوځیدنی وړ فلزات (**Combustible Metals**)
 - د احتراق یا سوځیدنی وړ فلزات له هغو فلزاتو څخه عبارت دی چې سوزیږی.
 - د هغو فلزاتو د اور مړ کول چې لکیدلی وی یو ستونځمن کار دی.
 - یواځی د اور ضد آلی (**extinguishers**) کیدای شی چی په فلزاتو کی لیکدلی اور مړ کړی.

د اور ضد ډیر عادی ډوله آلات

- ۱. د (A) د ټولگی د اور مړ کیدو لپاره اوبه له پمپ یا گازی فشار سره کارول کیدای شی.
- ۲. د B او C ټولگیو د اور مړ کیدو لپاره د کاربن ډای اکساید څخه گټه اخستل کیری.
- ۳. د (A)، (B) او (C) ټولگیو د اور مړ کولو لپاره وچ کیمیاوی مواد کارول کیری.

د حریق ضد آلات څرنگه په بڼه طریقه اور مړ کولای شی؟

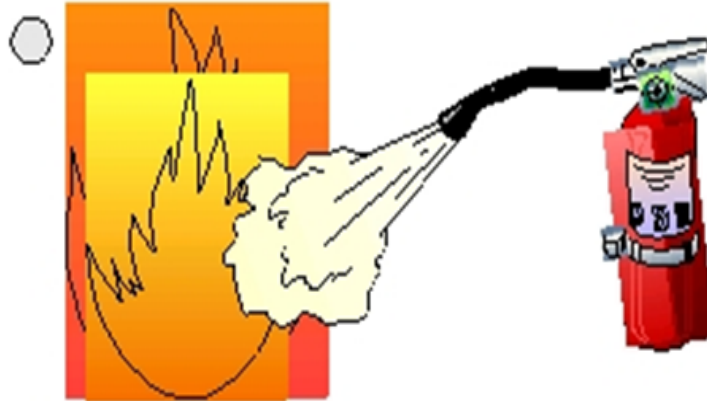
- د اور ضد وسیله نیغه ونیسی او (ضامن) قید کش کړی.
- له اور څخه د 1.5 تر 3 میټره واټن لری اووسی.
- د اور ضد آلی نلی (نلکه) د اور قاعدی ته متوجه کړی.
- د اور ضد آلی لاستی ته فشار ورکړی د یوی بشپړی خوځیدنی په ترڅ کی د اور ضد آلی مواد د اور پدغه څنگ او هغه څنگ کی خالی کړی.
- وروسته له هر ځل چی د اور ضد آلی څخه گټه اخلی باید د حریق ضد آله بڼه پاکه کړی.

هغه څلور پړاوونه چې د اور ضد آلی څخه د بنی کارونی لپاره باید په نظر کی ونیول شی.

۱- د اور ضد وسیله نیغه ونیسی او (ضامن) قید کش کری.

۱- له اور څخه د 1.5 تر 3 میټره واټن لری اوسی.
۲- د اور ضد آلی نلی (نلکه) د اور قاعدی ته متوجه کری.

۴- د اور ضد آلی لاستی ته فشار ورکری د یوی بشپیری

خوخیدنی په ترڅ کی د اور ضد آلی مواد د اور پدغه څنگ او هغه څنگ کی خالی کری.

په هره میاشت کی د اور ضد آلی څارنه او کتنه

Monthly Fire Extinguisher Check

- ډاډ تر لاسه کړی په کومو سیمو کی چی هر ټولگی د سونگ مواد کارول کیری د هغه په مطابق د اور ضد آلی او توکی موجود وی.
- ددی مطلب باید تصدیق وشي چی په څوته شوی ځای کی د اور ضد آلات موجود دی.
- اطمینان او ډاډ تر لاسه کړی چی د اور ضد په آلاتو کی هیڅ ډول تخنیکي کمښت او عوارض څرگنده نه وی، او له داسی شرایطو څخه لری وی چی د اور ضد آلاتو ته زنگ ورسیری کوم چی د ډاډ من عملیات مانع گرځی.

په هره میاشت کی د اور ضد آلی خارنه او کتنه

- بصری شاخصونه (حفاظتی تئی، د فشار علامی، د گیج
اخستنی وسیلی) باید وڅارل شی تر څو ډاډ حاصل شی چی د
اور ضد آله کارول شوی نده او لاس و هنه پکښی نده شوی.
- لوحه (Nameplate) وگوری چی آیا لوستل کیږی که په! د اور
ضد آله له خپل حای څخه پورته کړی او وگوری چی ډکه ده
که په! باید د اور ضد آله تل په بشپړه توگه ډکه وی.

په هره میاشت کی د اور ضد آلی خارنه او کتنه

- د اور ضد آلی د نوزل (نلکی) خوله وگوری او ډاډ تر لاسه کړی چی بنده نه وی.

— که چیری داور ضد آله نلکی په خوله کی بندونکی سرپوین ولری، نو لاستی (دسته) و خاری چی په بڼه توگه آزادانه حرکت کوی که په!

هغه بيلابيلي سوخيدني چي په زراعتي ميخانيكونو کي پيښيري کومي دي؟

- لومړي درجه سوخيدنه (**First-degree burns**) - دغه سوخيدنه هغه وخت را مينځ ته کيري چي د پوتکي رنگ سره ته ورته نازک او درد ولري ولي څرمن څيري شوي نه وي.
 - ددغه ډول سوخيدني ځاي بايد د يخو اوبه لاندې کيښودل شي يا سوړ فشار ورباندې وارد شي، تر څو يي درملنه وشي.
 - وروسته بيا سوخيدلي ځاي په معقيم (بي مکرובה) بنډاژ چي نرمه نه وي وتړي.
 - هيڅ کله په سوخيدلي ځاي باندې کوچ يا گريس مه کاروي.

نهاندخی یا مجرا

د وینی رگونه

د حوی یا عرق مسام

د خرمن پورته پت

تحت الجدی یا پوست لاندی

د ویبنتی په بیخ کی سوروی یا منفذونه

د خرمن لاندی پت

د خولی یا عرق مرغری

عصبی ریشتی

غوبینه حجره

په لومړی درجه سوخیدنه کی یواخی د خرمن سطحی ته زیان رسیږی

هغه بيلابيلي سوځيدني چي په زراعتي ميخانايكونو كي پيشيري كومي دي؟

• دوهمه درجه سوځيدنه (**Second-degree burns**) - دغه ډول سوځيدنه هغه وخت رامينځ ته كيږي كله چي د پوټكي (جلد) سطحه په شديد توگه زيانمنه شوي وي، تنباكي يي را مينځ ته كړي وي او تر ممكنه حده يي څرمن څيرلي وي.

– د دوهمي درجي سوځيدني د درملني لپاره لومړي سوځيدلي ځاي تر يخو اوبو لاندې كښيږدي يا سوړ او يخ فشار تر هغه وخته وارد كړي تر څو چي درد كم شي.

– وروسته بيا ددي لپاره چي د عفونت څخه مخنيوي وشي وچ ځاي په بنډاژ وټري. روغتيابي پاملرني بايد سمه توجه وشي، د عفونيت ضد درمل، شيندونكي دوا او كورني معالجي څخه دي ژوغورنه

په څرمن کی چاک او
څیریدنه

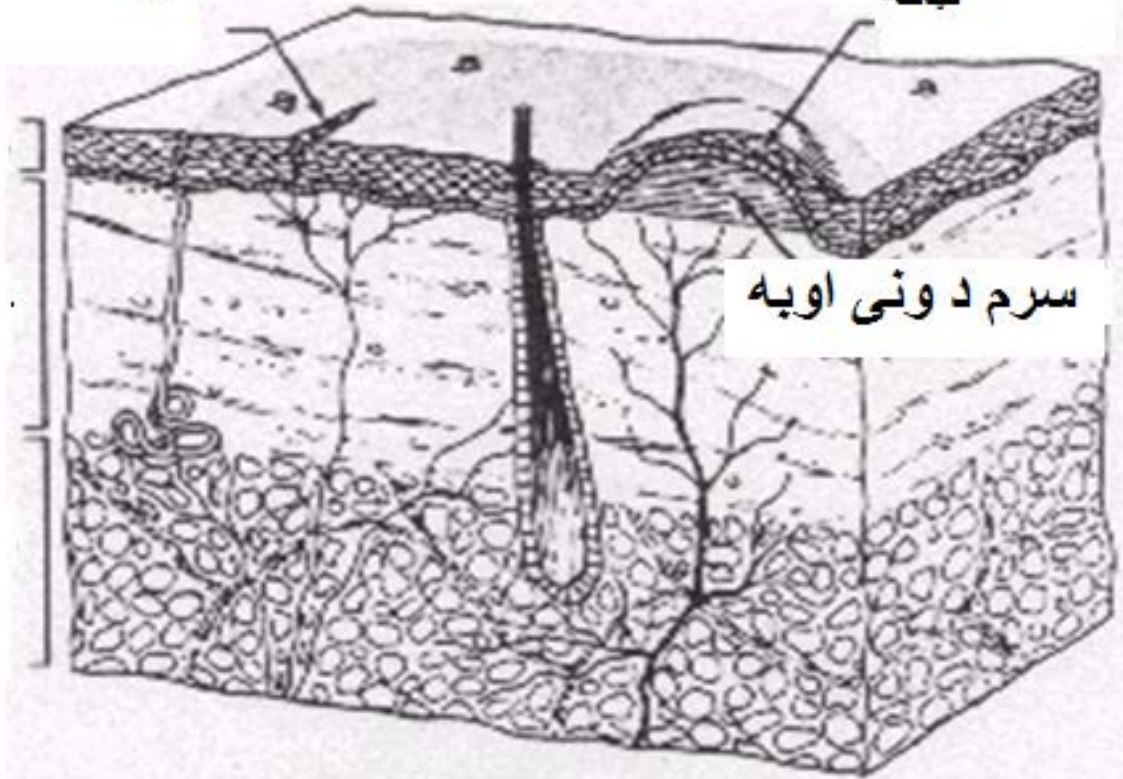
تڼاکه

Epidermis

تحت الجدی

Dermis

یا د څرمن لاندی پټ

سرم د ونی اوبه

په دوهمه درجه سوخیدنه کی د جلد پورتنی پټ زیانمن کیږی او د څرمن پر مخ
تڼاکي او څیریدنی را مینځ ته کیږی

هغه بيلا بيلي سوځيدني چي په زراعتي ميخانيكونو كي پيشيري كومي دي؟

- دريمه درجه سوځيدنه (**Third-degree burns**) - دغه ډول سوځيدنه هغه وخت رامينځ ته كيږي كله چي د څرمن او كيداي شي د څرمن لاندې د نسج سطحه سپينه يا تڪ توره بنكاره شي.
- ددي لپاره چي عصبى ريشتي په دغه ځاى كي له مينځه تللي نوځكه لږ درد احساسيري.
- هغه كيږي يا كالي چي په سوځيدلي ځاى كي سريښي وي مه لري كوي!!
- يخي اوبه يا د يخ ټوټه په دغه ډول سوځيدنه باندې مه ږدي!

دریمه درجه سوخیدنه (*Third-degree burns*)

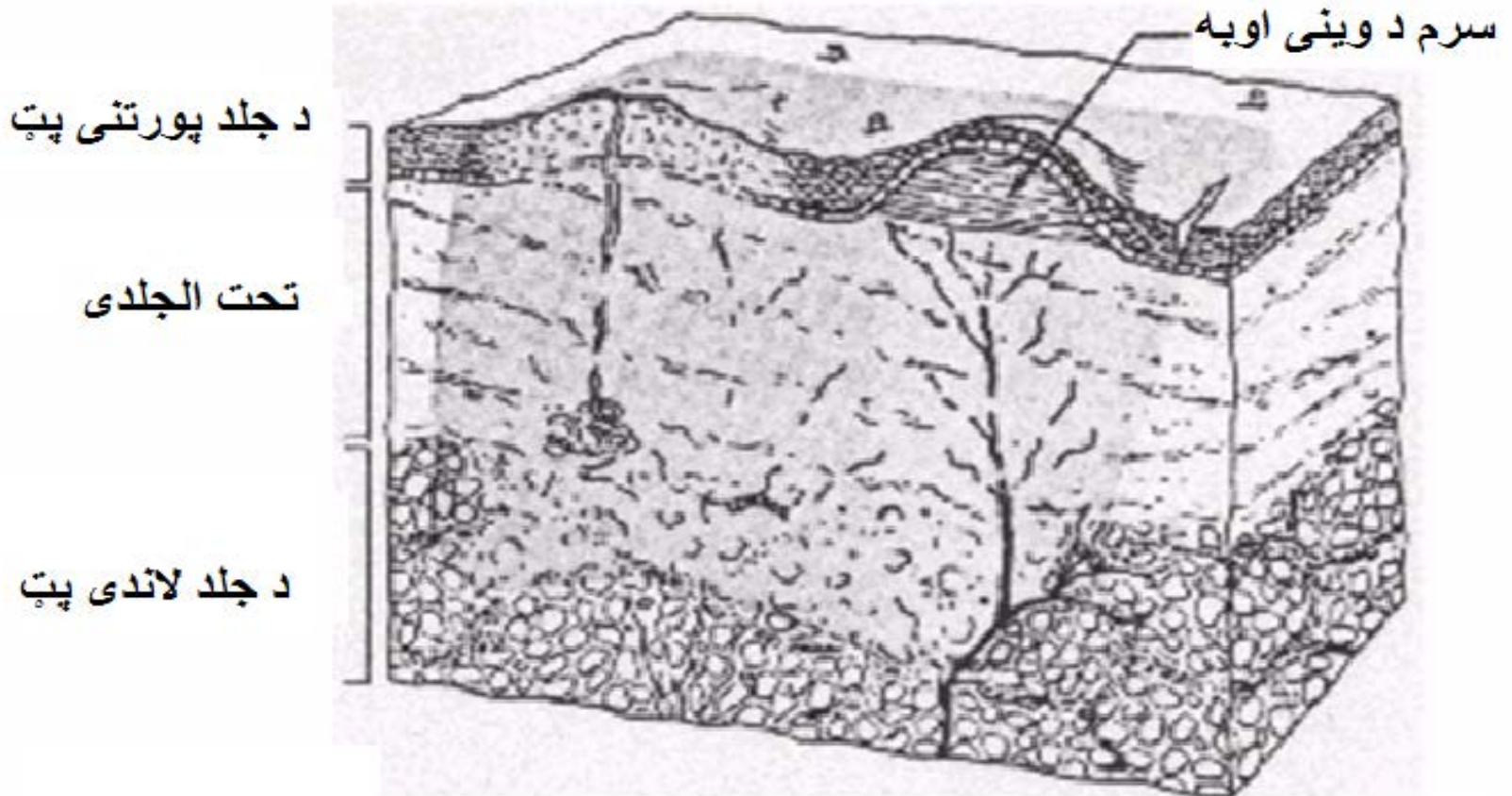
د عفونیت ضد درمل (انٹی سپیټیک)، شیندونکی دوا او کورنی درملو
خخه دی ژو غورنه وشي.

- یخه ټوټه یا یخی اوبی (کنگل نه !) په سوخیدلی حای باندي
کښیردی.

- سوخیدلی حای په پیرری (ضحیمی) ټوټی چی معقمه وی
وتړی.

- ژر تر ژره دی روغتیایی مرسته و غوښتل شي.

دریمه درجه سوخیدنه

په دریمه درجه سوخیدنه کی د جلد پورته پت، تحت الجلدی او د جلد لاندی پت او نسج له مینځه ځی

بیا کتته او لنڊیز

- دری عناصره چی د سوخیدنی یا د احتراق د اوبنتون لپاره اړین دی هغه کوم دی؟
- هغه بیلابیلی لاری چاری چی په کرهنیزه میخانیکونو کی د اور مخنیوی پر کیدای شی لست کریئ
- د اور بیلابیل ټولگی او د اور ضد آلاتو بیلابیل ډولونه کوم دی؟
- د اور ضد آلاتو څخه گټه اخستنه تشریح کریئ.
- هغه دری بیلابیلی سوخیدنی چی په زراعتی میخانیکونو کی پیښیری کومی دی؟